75 років Служби Народові

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 152. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 20-го СЕРПНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 20, 1968 No. 152. VOL. LXXV

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 19 серпня, 1968

В АМЕРИЦІ

БІЛИЙ ДІМ НЕ ВМІШУЄТЬСЯ до Демократичної конвенції в Шикаго. Секретар Білого Дому Джордж Кріщіян заявив, що президент Джансон зберігає повну невтральність і не вмішується до змісту виборчої плятформи ані до інших справ, які вирішуватиме Конвенція. Президент є „титулярним головою" Демократичної Партії і цікавиться Номінаційною Конвенцією, але він не відограє жадної активної ролі там. Покищо немає вісток, коли Президент прибуде на Конвенцію, де для нього приготовляють почесне місце, так само як і для Гаррі С. Трумана. Почесні місця мають зайняти пастор Ралф Дейвід Еберметті — наступник д-ра Кінга, вдова по д-рові Кінгові та пані Джан Ф. Кеннеді і пані Роберт М. Кеннеді.

ДЕПАРТАМЕНТ СКАРБУ ЗВІТУЄ, що дефіцит в платничому бюджеті з закордоном в другій чверті ц. р. зменшився до $150 мільйонів, що є найнижчим недобором впродовж останніх двох років. Треба пригадати, що дефіцит в першій чверті ц. р. (січень-березень) становив $ 660 мільйонів, а чвертьрічний пересічний дефіцит в 1967 році становив $ 900 мільйонів. Секретар скарбу Генрі Г. Фовлер перестерігає проти завеликого оптимізму і закликає до дальших заходів, щоб зменшити видатки за кордоном. Конґрес повинен схвалити податок від американських туристів, які їдуть до країн поза західньою Півкулею.

ГУБЕРНАТОР ДЖОРДЖІЇ ЛЕСТЕР МЕДДОКС повідомив, що він старатиметься здобути номінацію на кандидата на президента на Демократичній Конвенції, яка починається 26-го серпня в Шикаґо, щоб репрезентувати консервативні елементи в американському суспільстві. Проголошення кандидатури відбулося в стейтовому Конґресі. Шкільна оркестра заграла „Бойовий гимн Республіки", коло 200 прихильників нового кандидата ґукали: „Це країна Меддокса". Інші два демократичні кандидати на номінації віце-президент Гомфрі і сенатор Юджін Мек Карті заявили, що новий кандидат на номінацію не здобуде більшого числа голосів делеґатів на конвенції. Меддокс може мати на конвенції найбільше 50-60 голосів.

КОЛИШНІЙ КАНАДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР Лестер Б. Пірсон очолює Міжнародну Комісію у Світовому Банку, завданням якої є оцінювати наслідки закордонної допомоги недорозвиненим країнам та плянувати на майбутнє. Це становище запропонував Пірсонові президент Світового Банку колишній секретар оборони ЗСА Роберт С. Мек Намара. Цього місяця Світовий Банк повідомив, що починає збільшувати позички недорозвиненим державам, щоб зменшити те розходження, яке заіснувало між багатими і вбогими державами. Цей банк може давати безвідсоткові позички, які можна сплачувати впродовж 50-ох років. Звичайні позички опроцентовані на 6 відсотків і можна їх сплачувати впродовж 20 або 30-ох років.

У СВІТІ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОН У ТАНТ ПРИЙНЯВ запрошення від чеського уряду і відвідає Прагу. Він поїхав до Відня на Конференцію про мирне користування космічним простором та до Женеви на конференцію неатомових держав.

ЧЕСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ІРІ ГАЄК ЗАЯВИВ, що він не виключає розмов про нав'язаня нормальних взаємин з Західньою Німеччиною ,але „це справа далекого майбутнього".

ЧЛЕНИ ЧЕСЬКОГО УРЯДУ ВІДБУЛИ конференцію з 50 чеськими редакторами й закликали їх до самоцензури та вимикання всього, що в очах „братніх соціялістичних союзників" — насправді Москви, Польщі й Східньої Німеччини — подобало б на провокацію.

СССР І ЯПОНІЯ ПІДПИСАЛИ УМОВУ про експлуатацію спільними силами Східнього Сибіру. Йдеться головно про корчування лісів і деревний промисл. Японія зобов'язалась дати потрібний виряд вартости $163 мільйони, зворотних деревом із сибірських лісів. Передбачують інвестицію більших японських капіталів на совєтському суходолі на Далекому Сході.

РАДА БЕЗПЕКИ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ЗАСУДИЛА в минулу п'ятницю Ізраїль всіма голосами за „яскраве порушення" воєнного перемир'я кількакратними „дбайливо плянованими" наскоками проти сусідньої Йорданії. У тій резолюції нічого не сказано про арабські терористичні дії, ведені проти Ізраїлю з йорданської території, які спровокували ті наскоки Ізраїлю.

ПАПА ПАВЛО VI ВІДМОВИВ просьбі 4-ох американських кардиналів, щоб він зупинився в ЗСА в поворотній дорозі з Боґоти в Колюмбії, куди Папа відлетить з Риму на Евхаристийний Конґрес в найближчий четвер. У товаристві Папи будуть 2 кардинали — 84-літній француз Евжен Тіссеран і 62-літній італієць Антоніо Саморе.

МОСКОВСЬКА „ПРАВДА" ВІДНОВИЛА АТАКИ проти чеської преси, закинувши їй, що вона неначе би порушила умову, що її зробили СССР і його 4 сателіти з ЧСР про припинення взаємної полеміки. „Правда" закидає кільком чеським часописам ведення „нагальних і наклепницьких атак" проти „сусідніх соціялістичних країв".

Українці на Світовому Конґресі Міжнародної Ради Християнських Церков

Кейп Май, Н. Дж. — Дня 14-го серпня розпочався тут 7-ий Світовий Конґрес Міжнародної Ради Християнських Церков, в якому беруть участь делеґати буквально з цілого вільного світу і репрезентують 130 деномінацій євангельського віровизнання. В цьому Конґресі беруть активну участь також українські баптисти, що використовують кожну нагоду, щоб інформувати світ про поневолену Україну, про переслідування Українських Церков в московсько - комуністичними поневолювачами та про фізичне винищування українського народу.

Голова Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков у ЗСА пастор Ол. Гарбузюк обраний Конґресом до резолюційного комітету, який приготовляє спеціяльну резолюцію, із засудом комусізму в Україні й цілому світі. Згідно з програмою Конґресу доповідь про Україну виголосить пастор Ол. Гарбузюк у четвер, 22 серпня. Конґрес буде продовжуватися аж до 25 серпня й закінчиться Богослуженнями, в якому візьме участь від 25-30 тисяч людей.

ВЕРХОВНИЙ АРХИЄПИСКОП КАРДИНАЛ ЙОСИФ ЗАКІНЧИВ СВОЇ ВІДВІДИНИ В ЗСА, ВИЇХАВ ДО ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

Ню Йорк. — „Прощавай, щаслива земле!" — сказав на прощання Америці і Канаді Первоієрарх Української Католицької Церкви Блаженніший Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий минулої суботи, 17-го серпня 1968, на міжнародному летовищі Джана Ф. Кеннеді перед відходом до літака колюмбійської повітряної лінії „Авіянка", що ним о год. 11-ій перед полуднем того дня відлетів до Боґоти в Колюмбії, щоб разом з Папою Павлом VI, та іншими князями Церкви взяти участь у Міжнародному Євхаристійному Конґресі. На летовищі прощали свого Первоієрарха всі українські католицькі Владики Америки і Канади: Митрополит Максим Германюк з Вінніпеґу і Митрополит Амврозій Сенишин з Філядельфії Єпископи Ізидор Борецький з Торонта і Ніль Саварин з Едмонтону та Єпископи Йосиф Шмондюк зі Стемфорду і Ярослав Ґабро з Шикаґа. Всі канадійські Владики зі Своїм Митрополитом виїхали разом з Верховним Архиєпископом та його секретарем о. шамб. Мирославом Марусиним до Боґоти, при чому Єпископ Андрій Роборецький зі Саскатуну долучиться до них уже в Боґоті. Крім згаданих Владик, на летовищі прощали свого Архипастиря гурт священиків з Ню Йорку і околиці, між ними протоігумен ОО. Василіян о. Микола Когут, о. проф. Войнар, о. шамб. Монастирський, о. д-р Соловій, о. Мудрий та інші, які гурт громадян, між ними голова Об'єднаного Комітету Українських Організацій Великого Ню Йорку мец. Роман Гуглевич, гол. предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, заст. гол. предсідника УНС Володимир Сохан, проф. д-р Микола Чубатий, проф. д-р Василь Ленцик, дир. Роман Крупка та яких два десятки інших, яким в останній хвилині пощастило довідатися коли й яким літаком Блаженніший виїжджає, що стало відомо щойно пізно ввечері попереднього дня. Блаженніший війшов до почекальні на летовищі, де вже очікувала деяка кількість інших подорожних, на яку годину перед відлетом літака. Його негайно оточили ті, що його прощали. До них та до приявних представників преси і пресових агенцій Блаженніший виголосив — насамперед в українській і опісля в англійській мовах — своє прощальне слово. (Повний текс цього слова поданий побіч). Прощання не було формалістичне і мало радше сердечний родинний характер. Кожний бажав сказати на прощання якесь найкраще слово, діткнутись руки Архипастиря, почути слово від нього. Проф. М. Чубатий, промовляючи і прощаючи Блаженнішого „від групи тієї частини громадянства, яка змагалася за ті ідеї, якими Ви живете і якими жив наш Батько Митрополит Андрей", згадав, що „всі наші змагання були радше формалістичні — вони не мали того духа моральної глибини, якого Ви принесли, як представник нашої мученої Церкви з України... Ви принесли нам ту моральну силу, яка нас усіх об'єднала. Здається, що в ім'я християнської любови ми всі собі простили, часом може і нехристиянські підозріння. Ваша присутність всіх нас погодила, об'єднала..."

Час швидко минав і прийшла хвилина відходу літака. Всі спонтанно відспівали многоліттвіє своєму Архипастиреві, який з черги кожному на прощання стискав руку, гладив по голівках дітей, усіх благословив. Цьому зворушливому прощанню приглядалися приявні в почекальні Первоієрарх Католицької Церкви Ірляндії кардинал Віллім Конвей та архиєпископ Міннеаполісу Впреосв. Ліо Бирн, які тим самим літаком їхали також на Конґрес до Боґоти. Ніхто з тих, що прощали Блаженнішого, не зважав на написану на дверях пересторогу, що поза ці двері дозволено вступати тільки подорожним: усі, скандуючи слова „щасливої дороги" та „будьте здорові", супроводили свого Архипастиря аж до тих дверей, на яких уже стояли урядовці летовища та перевіряли документи подорожі. Ще останні слова: „Прощавайте!", ще останні погляди і висока постать українського католицького Архиєпастиря в білій камелавці на голові маєстатично входила до літака, щоб від'їхати в південну частину американського континенту, де його напевно з тугою очікують та з однаковою любов'ю, сердечністю й ентузіязмом вітатимуть українці південно - американських країн.

Закрились входові двері до літака, а приявні на прощання ще довго очікували перед входом до будинку летовища та підносили агору очі на гуркіт кожного літака з думкою, що власне цим літаком від'їжджає той, кого вони так ентузіястично вітали і так сердечно прощали.

„Ню Йорк Таймс" в недільному виданні з 18-го серпня подав довшу вістку про виїзд Верховного Архиєпископа до Боґоти та зміст його прощального слова.

Перед від'їздом

Останні дні перед своїм від'їздом до Боґоти, Блаженніший Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф був гостем Владики Йосифа Шмондюка у Стемфорді та перебував у його палаці. Ці дні були призначені на відпочинок після виснажливих зустрічей, відвідин і подорожей, але — згідно з інформаціями — Блаженніший і не думав про відпочинок, прочитуючи та полагоджуючи від раннього ранку до пізньої ночі велику кількість наспілої пошти й приймаючи впродовж дня багато відвідувачів і делеґацій. Між ними напередодні виїзду, в п'ятницю 16-го серпня в полудневих годинах Блаженніший прийняв та відбув довшу розмову з головним предсідником УНСоюзу та редактором „Свободи".

Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий

ПРОЩАЛЬНЕ СЛОВО АРХИПАСТИРЯ

Промова Блаженнішого Верховного Архиєпископа перед виїздом зі ЗСА, 17-го серпня.

Минув час двох місяців побуту в Канаді і ЗСА як коротка хвилина. Час великого піднесення духа і поширення великого знання, а передусім молитовної прощі по наших церковних і національних осередках. Як важко прощатись, так зокрема нині, полишаючи ці культурні країни. З глибокого серця дякуємо Господеві і всім, що причинились в якийнебудь спосіб, а передусім щирим серцем, до оцих відвідин, які без сумніву затіснили наші церковні і національні зв'язки і пригадали нашу віковічну єдність.

Зокрема належиться подяка за запрошення і за милу гостинність Високопреосвященнішим Митрополитам Канади і ЗСА, Преосвященнішим Владикам, враз з Духовенством, монашим і світським.

Великою потіхою були відвідини у наших Православних Митрополитів і Владик.

Дякуємо рівнож і Емінenціям Кардиналам Канади і ЗСА, Архиєпископам і Єпископам за їх сердечні прийняття і за братні, незабутні привіти.

Передусім особливою честю було для нас прийняття в Губернатора Канади і привіт Президента ЗСА Л. Джансона та інших високих державних мужів. Брами своїх гостинних городів відкривали посадники міст, даючи безпеку на час побуту, і за це їм наше спасибі.

Окрема подяка для посадника Ню Йорку Пана Джана Ліндсея за його сердечне прийняття.

Високим відзначенням для нас були і почесні горожанства городів і почесні докторати Університетів Канади і ЗСА.

А вже незабутнім останеться назавжди зворушливе прийняття великих мас українського народу, з їх комітетами і організаціями, що завдали собі стільки і стільки труду у влаштуванні глибоко побожних богослужень, високомистецьких концертів, сердечних товариських зустрічей і бенкетів.

Церковні, наукові, громадські, політичні і культурні Установи — зорганізована молодь — надавали всім святочним імпрезам торжественности і величі.

Преса, радіо і телевізія висунули на чільне місце свята українського народу.

З великою вдякою прийняли ми всі пожертви, дари і твори науковців і мистців, як теж зворушливі лепти незаможних.

До сліз зворушували нас привіти щебетливих дітей в їх народних строях.

І всім разом нехай Всевишній відплатись за вияви любови і пошани для українського народу.

Прощавай, щаслива земле!

Ню Йорк, дня 17-го серпня 1968.

В АРҐЕНТИНІ ВШАНОВУЮТЬ ПАМ'ЯТЬ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Буенос Айрес. — У багатьох місцевостях відбулись тут і відбуваються збори та академії на вшанування пам'яти Головного Отамана Симона Петлюри, в 42-гу річницю його трагічної смерти. Святкування в Буенос Айресі відбувались заходами Міжорганізаційного Комітету, до якого входили т-во ДОБРУС, Братство св. Покрови УАПЦеркви, Кооператива „Тризуб", т-во „Відродження", т-во Сприяння УНРаді. В православних церквах в Буенос Айресі й інших містах були відслужені Панахиди. В країні відзначають також українські поселенці 30-ліття трагічної смерти полк. Євгена Коновальця.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Під час відвідин Первоієрарха Української Католицької Церкви Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа на північно-американському континенті появилися в деяких пресових органах інтерв'ю чи інші твердження з відкликами на особу Верховного Архиєпископа, включно з такими, що відносилися до його переживань перед приїздом до Риму.

З достовірних джерел заявляють, що ці відклики не відповідають дійсності. Верховний Архиєпископ нікому ніякого інтерв'ю на подібні теми не уділював.

В Боґоті почався Евхаристійний Конґрес

Боґота, Колюмбія. — В неділю, 18-го серпня дзвони всіх церков цього двомільйонового міста сповістили всьому світові, що почався 29 Міжнародний Евхаристійний Конґрес, який триватиме цілий тиждень, до 25 серпня, і в якому три дні, починаючи від четверга 22 серпня, братиме участь Вселенський Архиєрей Папа Павло VI, та присутні будуть 20 Кардиналів, між ними і український Кардинал Йосиф Сліпий, 300 єпископів, тисячі священиків та сотки тисяч паломників із Колюмбії та з цілого світу. Евхаристійний Конґрес відкрив папський легат Кардинал Джіякомо Леркаро, виголосивши проповідь по еспанськи. В промові говорив про потребу соціяльної справедливости: „Коли одна особа має дві туніки, а інша особа не має жадної... коли одна особа їсть обильно, а інша голодує, то життя кожної людини є отруте". Двомільйонова Боґота підготовилася до Евхаристійного Конґресу. Побудовано нові автостради, в дільниці, де відбувається Конґрес, збудовано ціле нове містечко, в якому житимуть 10,000 паломників. Ці будинки пізніше вжиті будуть на мешкання, або на школи. В дільниці Ель Салітре збудовано арени, в яких є сидячих і стоячих 350,000 місць. В центрі цієї дільниці збудовано прекрасну церкву, в якій будуть головні врочистості Евхаристійного Конґресу.

Стан здоров'я Айзенгавера погіршився після сьомої серцевої атаки

Вашингтон. — Колишній президент Двайт Д. Айзенгавер 16-го серпня о год. 1:25 по полудні дістав сьому серцеву атаку. Перед цією атакою Айзенгавер почувався дуже добре, видужуючи з 6-ої серцевої атаки, на яку занедужав був 6-го серпня. В шпиталі Волтера Ріда Айзенгавер перебуває від 14-го травня, прибувши до Вашинґтону з Каліфорнії. Після сьомої серцевої атаки 77-річний пацієнт не може прийти до себе. Виданий о год. 9:30 по полудні бюлетень повідомляє про це, що пацієнт залишається і надалі в дуже критичному стані здоров'я. В понеділок вранці, 19-го серпня, радіо повідомляло, що стан здоров'я колишнього президента погіршився внаслідок цього, що серце вже не чуле на той електричний прилад, який надавав темп серцю, яке неправильно билося. Останній бюлетень про стан здоров'я Айзенгавера був песимістичний, пацієнт мав часті спазми, і лікарі дуже турбувалися таким станом, якщо він не поліпшиться в найближчому часі.

Москва закидає лідерам ЧСР „втрату контролі над реакціонерами"

Москва. — Московська „Правда" у другій з черги статті впродовж одного тижня закинула лідерам чеської комуністичної партії, що вони „втрачають контролю" над подіями в ЧСР та не всилі припинити „підривні дії антисоціялістичних елементів". Конкретно, „Правда" обурюється, що чеські власті допустили до вуличної демонстрації кількохсот молодих чехів у Празі, які голосно домагалися виразного виявлення подробиць недавньої конференції чеського комуністичного проводу спершу з проводами СССР та зараз потім також з головачами польських, східньо-німецьких, мадярських і болгарських комуністів. „Правда" твердить, що „льояльні комуністи" стали предметом „злобних і наклепницьких атак" та „морального терору" збоку „реакціонерів", які мріють про відбудову „буржуазного ладу" в Чехословаччині. Стаття у „Правді", яка віддзеркалює офіційне становище кремлівських володарів, кінчається погрозливим зворотом, що „чеські робітники можуть спокійно спати", бо — мовляв — „братні соціялістичні країни" не дозволять, що вони впали жертвою контрреволюційних затій.—Тим часом самі чеські власті й чеська преса затаврували ті молодечі демонстрації, як непередумані вибрики, шкідливі у своїх політичних наслідках. Припинено теж збирати підписи під петицією, щоб чеські державні власті скасували „народну міліцію", яка насправді є твердим зерном сталіністів і давнього поліційного режиму.

У Південному В'єтнамі відновились завзяті бої

Сайґон. — Від червня ц. р. майже припинилась була активність північно-в'єтнамського й в'єтконґського війська і деякі південно-в'єтнамські та американські політичні діячі та преса вбачали у цьому мовчазне „сповільнення" війни у зв'язку з Паризькою конференцією між ЗСА і Північним В'єтнамом. Однак військові кола завжди твердили, що це тільки „передишка", серед якої комуністи перегруповують свої сили та підготовляють новий наступ. Це твердження виявилось вірним, бо під кінець минулого тижня в трьох військових округах Південного В'єтнаму комуністи повели нагальні атаки, при чому центром тих атак стало місто Тайнінь, столиця провінції тієї самої назви, за 55 миль від Сайґону. Так само місто Локнінь стало предметом комуністичної атаки, — обидва ті міста положені недалеко кордону Камбоджи. До Тайніню закралися були сильні північно-в'єтнамські й повстанські військові з'єднання. Коло 500 американських вояків та не менше південно-в'єтнамських повели протинаступ і після кількагодинних завзятих вуличних боїв виперли ворога. Коло 800 північно-в'єтнамських вояків реґулярної армії втекли з міста, яке від півдня межує з джунґлією. Також на кількох інших відтинках наземного фронту відновились бої.

В Японії й Єгипті — великі катастрофи

Токіо. — В минулу неділю — на Далекому Сході був уже понеділок 19 серпня — лявіна, зрушена внаслідку тайфуну — змела з шляху в західній частині головного японського острова Гоншу 2 великі автобуси, що везли головно жінок і дітей на туристичну прогулянку. Припускають, що коло 102 особи впали жертвою тієї катастрофи. Води біля того шляху такі глибокі і бурхливі, що рятівники не знайшли навіть слідів тих великих автобусів, а тільки виловлювали окремі тіла жертв. В тому самому дні єгипетський пасажирський літак совєтського виробу, який летів із Каїро в Єгипті до Дамаску в Сирії впав у Середземне море. Згинули 40 осіб — всі араби.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Ситі і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Оптимізм Президента

Виголошена в середу 14 серпня ц. р. в Гюстоні, Тексас, промова президента Линдона Б. Джансона була першим його виступом після конвенції Республіканської партії, головні промовці якої, передусім Ричард М. Ніксон і сенатор Еверетт Діркссн, гостро й чорними барвами з'ясовували сучасну ситуацію в ЗСА з її расовими заворушеннями, зростом злочинности, незадоволенням серед молоді тощо. Визначалася промова Президента, який говорив до учасників конвенції Крайового Лікарського Товариства, здебільшого негрів, оптимізмом, вірою в здоров'я, силу й майбутнє американської нації і З'єднаних Стейтів Америки.

Як колись президент Рузвелт, що проклямував своїх славних „чотири свободи", які й досі залишаються ідейним гаслом ЗСА, президент Джансон проголосив нових п'ять свобід, що за їх здійснення треба змагатися й боротися. Перша з них — це свобода заробляти на пристойне життя, друга — свобода мати свій власний дім, третя — здобувати таку освіту, для якої кожен здібний, четверта — свобода від будь-якої дискримінації і п'ята — право на здорове життя, що його ґарантує модерна медицина. Проголошуючи ці нових п'ять свобід, президент Джансон рішуче заперечував твердження критиків і противників політики теперішнього Уряду, що Америка безнадійно хвора, що вона вже лежить на смертному ліжку і що нічого не робиться для її лікування.

Усім опонентам і критикам президент Джансон рішуче відповів, що Америка в основному здорова, і що вона стає все сильнішою. Треба тільки, щоб ліки, які застосовується для скріплення її здоров'я, були добре й повсякчасно використовувані і щоб усі працювали постійно і твердо для досягнення спільних цілей.

Висновок Президента правильний. Могутність і здоров'я Америки залежить від її громадян, від їх віри і наполегливої щоденної праці.

Поразка червоних слуг

Совєтська преса інформувала мільйони своїх читачів про червневі федеральні вибори в Канаді і про участь у тих виборах представників комуністичної партії Канади, на чолі з В. Каштаном. Але від „Правди" до „Радянської України" — вся преса промовчала наслідки тих виборів для своїх червоних слуг у Канаді.

Комуністична партія Канади виставляла в тих виборах аж 14 кандидатів на послів до федерального парляменту в Оттаві. На чолі червоної тринадцятки ішов сам В. Каштан. Як і всі кандидати, чотирнадцятка мусіла вплатити чималі виборчі депозити, що автоматично переходять у державну касу, якщо кандидати не одержать необхідної кількости голосів.

З яким же вислідом вийшли комуністи в Канаді з виборів? Всі 14 кандидатів разом зібрали тільки 3 344 голоси, при чому сам найчервоніший провідник, який часто мандрує на поклони в Москву, В. Каштан, одержав лише 155 голосів на всю виборчу округу, що мала понад 45 000 голосів. У Ванкувері, де комуністи почували себе найсильнішими, вони одержали 483 голоси, дійсно „найбільше"... Був і такий червоний кандидат, який зібрав аж 102 голоси... Зазначимо, що у східніх приморських провінціях Канади комуністи не спромоглися висунути бодай одного свого кандидата.

Сотні разів згадувала підневільна преса в Києві про „прогресистів" у Канаді, про „міцну комуністичну партію" в тій країні, яка, мовляв, міцніє й розвивається. Але після виборів замовкла совєтська преса, щоб не виявити правди поневоленим в московсько-большевицькій імперії народам, що насправді являє собою комуністична партія в Канаді і як її „підтримують" народні маси.

До поразки червоних у Канаді привело багато причин, між ними й те, що СССР купує в Канаді хліб, а не навпаки. Спряла поразці комуністів важлива наукова праця Івана Коляски про примусову русифікацію неросійських народів в СССР. Допомогли скрахувати червоним і масові виступи українців у Канаді, які викривають Москву і насаджуваний нею кривавий комунізм.

Степан Женецький

СМЕРТЬ ВИСЛУЖНИКА

Совєтські газети повідомили, що на початку серпня ц. р. помер у Москві, на 71-му році життя, маршал Константин Рокоссовський.

Маршал Рокоссовський, що дослужився найвищої ранґи в совєтській армії, є яскравим прикладом яничара, відступника від свого народу. Бувши польського походження, він служив офіцером у царській армії. Коли ж після большевицького перевороту в 1917 р. Росія розпалася і на її руїнах почали творитися незалежні держави поневолених народів, між ними й Польща, К. Рокоссовський не зголосився до новоствореної польської національної армії, а вступив до червоної московської армії і в її рядах воював за чужу і ворожу полякам комуністичну Росію.

За ту його вірну службу Москві Сталін віддячився Рокоссовському в 1937: під час „чистки" його арештували і, вибивши в НКВД зуби, заслали на Сибір. Урятувала Рокоссовському життя німецько-совєтська війна, після вибуху якої його, на прохання головнокомандувача совєтських військ Шапошнікова, звільнено з концентраційного табору і вислано на фронт.

Під час війни Рокоссовський, вірно служачи Москві, виявив себе як один із найздібніших совєтських полководців. Армія, якою він командував, здобула ряд перемог над німцями та їх союзниками над Доном, оточила 6-ту німецьку армію в Сталінграді. Рокоссовський у великій мірі причинився до повної перемоги над гітлерівською Німеччиною, очолюючи совєтські війська на різних фронтах. За ці заслуги Москва нагородила його ранґою маршала Совєтського Союзу.

Цікаво відзначити, що в той час, як поляки підняли були повстання проти німців у Варшаві, совєтськими військами, що стояли під столицею Польщі на другому березі Висли, командував маршал Рокоссовський, народжений у тому місті. Поляки сподівалися, що коли вони почнуть повстання, на німців ударять совєтські війська і допоможуть їм звільнити Варшаву. Але сталося інакше: совєтська армія спокійно приглядалася, як поляки гинули у нерівній боротьбі, як німці нищили Варшаву. Совєтське командування хотіло, щоб німці якнайбільше вигубили польських патріотів, щоб Москва мала менший спротив у Польщі, яку вона вже тоді плянувала поневолити. Рокоссовський напевно знав про ті пляни, але нічого не зробив, щоб допомогти своїм людям. Йому була миліша служба Москві, ніж рідному польському народові.

Після закінчення другої світової війни і встановлення в Польщі комуністичного режиму, Москва послала Рокоссовського до Варшави на пост міністра оборони. Для замилення очей полякам він „вирікся" совєтського громадянства і прийняв польське, носив польський військовий мундур і мав ранґу польського ґенерала. В дійсності Рокоссовський був у Польщі „мужем довір'я" Москви, яка не довіряла полякам. Очевидно, поляки зразу пізнали, хто є насправді Рокоссовський, і з насмішкою називали його „поп", що означало: „пелнонци обовйонзкі поляка" (виконуючий обов'язки поляка).

Тому, коли в 1956 році польські комуністи усунули з уряду і партії московських вислужників і до влади прийшов Владислав Ґомулка, то першим їх домаганням було, щоб „поляк" Рокоссовський забрався з Польщі. Москва спершу хотіла, щоб польські комуністи вибрали Рокоссовського до Центрального Комітету Польської Робітничої (комуністичної) партії, щоб він і далі міг служити там, як її „око" і „вухо", але поляки на це не погодилися. Таких яничарів, як Рокоссовський, маємо і ми, українці — маємо в совєтському війську, в партії і на державних становищах.

І як „поляк" Рокоссовський ніде й ніколи не виступив в обороні поляків і Польщі — так само й ті „українські" маршали, партійні та державні верховоди московського комуністичного царства ніде й ніколи не виступали в обороні України й українського народу. Як „поп" Рокоссовський, так і всі наші „повуки" — вірно служать Москві, допомагаючи їй затискати московське ярмо на шиї українського народу.

Ось тепер в Україні йде посилено московщення української мови, культури, „злиття" українського народу з московським, а насправді навертання українців на москалів, вивожування українського населення до Казахстану й на Сибір, насилання на Україну москалів — але ті маршали, генеральні секретарі та президенти українського роду ані словом не обізвуться в обороні українського народу. Голос протесту в обороні свого поневоленого народу піднімають українські поети, письменники, журналісти, культурні працівники, студенти.

І як „поляка" Рокоссовського прогнали самі поляки з Варшави, коли в Польщі трохи полегшало московське ярмо — така сама доля чекає й тих усіх українських яничарів, які не за страх, а за совість, допомагають москалям визискувати Україну.

„ОСЕЛЕДЦЕВИЙ ТРОЛЕЙБУС"

Київський завод електротранспорту розпочав серійний випуск нових тролейбусів-автобусів, що рухаються з допомогою електричного струму, одержуючи струм з підвішених над вулицями дротів. Тролейбус „Київ-6", повідомляла „Радянська Україна" з 7 серпня, зможе перевозити не 65 пасажирів, як дотепер, а 90 осіб, „а в годину пік і по 120 осіб"...

Лев Шанковський
пхор. Армії УНР

ВІДЛІТАЮТЬ ОРЛИ...

II

У Зимовому поході Волинська дивізія та й інші дивізії Армії УНР мали чималу обозну валку (400 підвід, або й більше), на якій перевозилося не тільки майно дивізії, але й приватні речі старшин та козаків. Піхота теж перевозилась підводами, і тому вона порушалася швидко, разом з дивізійною кіннотою. Бували дні, що й 80 верств дивізія пересунулась за день. Разом Армія УНР за час Зимового походу зробила до 2,500 верстов за 150 днів і мало відпочивала від переходів та боїв.

Довший відпочинок мала Волинська дивізія на Уманщині, в рідних околицях сл. пам. Генерала. Штаб дивізії перебував тоді в с. Зеленькові, рідному селі ген. Ол. Загродського.

Ген. Олександер Загродський народився 10 квітня 1889 року в селі Зеленькові, тепер Тальнівського району Черкаської области. Тальнівський район — це Уманщина, та сама Уманщина, де кожний шматок землі, кожне село й хутір — пам'ятник Гайдамаччини. І це та сама Уманщина, що входила в могутню повстанську республіку „Холодного яру", яка до 1924 року становила для московсько-большевицької окупантської влади неприступну фортецю.

У своєму рідному Зеленькові (околичне населення називає це село також Зеленька, або Зеленьки) ген. Загродський перебував востаннє в січні 1920 року. У селі та в його околиці перебувала Волинська дивізія і звідси рушила в похід на північ, в напрямі м. Канева над Дніпром. І це було, на жаль, останнє перебування Генерала в рідних околицях.

Коротке слово про ці околиці. У нас дуже часто люблять „міряти" національну свідомість населення різних українських областей. Кажуть, наприклад, про „високу" національну свідомість населення Західньої України, і люблять протиставляти її „низькій" свідомості населення Наддніпрянської України, тобто центральних і східніх земель України, як ми її тепер називаємо. Перебувавши в селах Уманщини під час Зимового походу, я бажаю засвідчити, що такої високої національної свідомости, як на Уманщині, я в той час ніде не зустрічав на Україні, не виключаючи й моєї рідної Західньої України.

Висока національна свідомість тамошніх сіл не тільки позначалася і с н у ванням справжньої бойової організації населення для боротьби проти різношерстих ворогів українського народу, яка була причиною того, що на „Холодному ярі" поламали собі зуби Муравйов, а за ним кайзерівські армії, денікінська біла ґвардія і, врешті, ламали собі довго большевики в умовах мирної стабілізації їхнього режиму. Висока національна свідомість позначалася теж широкими національно - культурними зацікавленнями. У селах дуже добре була поставлена культурно - освітня робота, існували різні аматорські гурти, розвивалося у к р а їнське шкільництво (на селах дуже часто можна було зустріти гімназії, зорганізовані та втримувані українським селянством), зроблено поважні кроки для українізації Церкви. Поза тим діяли місцева адміністрація й судівництво, що не дуже оглядалися на денікінську адміністрацію, яку всі уважали за явище тимчасове, або й „радянську" адміністрацію, що її творено по містечках переважно з жидівського елементу.

Таким чином, не можна дивуватися, що національну українську свідомість приніс майбутній український генерал до російської армії вже з дому. Він говорив доброю українською мовою, що її не завжди можна було почути від старшин - українців, життя яких проходило на службі в російській армії. Очевидно, не узалежнюємо вартість українських генералів від їхнього знання української мови.

У російській армії дослужився майбутній генерал до ступеня капітана (відповідав ступневі майора в інших арміях) і посту командира батальйону. Був фронтовим офіцером у першій світовій війні, в якій не раз відзначався та отримував бойові нагороди.

Служба тодішнього підполковника Ол. Загродського в українській армії починається службою в Дорошенківському полку 1-ої Сердюцької пішої дивізії в Києві. Дві сердюцькі дивізії, що постали в Києві після проголошення III Універсалу, були спробою створення на Україні постійного війська. Дуже скоро зформовано 1-шу Сердюцьку дивізію, до якої ввійшли найстарші полки: Богданівський та Полуботківський, що самочинно прибули до Києва з фронту. Два інші полки дивізії: Дорошенківський та Богунський зформовано з українських „куренів смерти", що теж прибули самочинно з фронту до Києва. 2-га Сердюцька дивізія була в стадії формування.

Молодий, 28-літній пполк. Ол. Загродський на довгий час пов'язав свою вояцьку долю з Дорошенківським полком. З ним він уночі на 13 грудня роззброював московські частини київської залоги і вивозив у приготованих потягах на Московщину, з ним він брав участь у січневих боях у Києві проти арсенальців та в лютневих боях проти інвазійної армії Муравйова. Разом з рештками Богданівського та Дорошенківського полків, пполк. Ол. Загродський входить у склад Запорізького загону ген. Адама Прісовського і стає в ньому командиром 1-го куреня. Зі своїм куренем, у дводенних боях, затримує полчища збольшевиченого XXII арм. корпусу, що складався з фінляндських стрілецьких дивізій (фінляндськими вони були тільки по назві) і проганяє його на Зв'ягель. Курені Запорізького загону: пполк. Загродського під Ушомирем та полк. Болбочана під Бердичевом ударемнили плян больш. головнокомандувача Криленка, який р у ш и в збольшевичені корпуси з Південно - Західнього фронту на Київ, щоб взяли оборонців столиці в „два вогні".

(Продовження буде)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: Д-р Михайло Данилюк

ПРОБЛЕМИ ЩИТОВИДНОЇ ЗАЛОЗИ

I

Щитовидна залоза міститься спереду на шиї, на долішній ділянці горлянки поділяючись на дві частини, що з них кожна має вигляд щита. Це невелика залоза, яку можна намацати пальцями під шкірою.

Щитовидна залоза виконує надзвичайно важливі функції, що в'яжуться як з фізичним розвитком та органічними діями організму, так і з духовим станом людини. Описати докладно її функції та захворювання в популярній статті доволі важко. Все ж ми торкнемось кількох практичних питань, власне захворювань цієї залози, які трапляються частіше.

Щитовидна залоза в основному продукує гормон, т. зв. тироксин, який містить у собі понад 60% йоду і стимулює в людському організмі обмін речовин, ріст та диференціяцію тканин. Тож, коли бракує в поживі йоду, продукція гормону в значній мірі обнижується, і постають поважні ускладнення. Серед населення, яке живе в горах і мало споживає харчів, що містять у собі йод, часто траплялися захворювання цієї залози. Тепер цю проблему вирішується просто: до звичайної кухонної соли додається на спеціяльних фабриках дещо йоду, цього необхідного складника для продукції гормону щитовидної залози.

Продукований щитовидною залозою гормон необхідний для доброго здоров'я, і повна відсутність його приводить навіть до повільної смерти. Цей гормон має вплив на працю серця і на розвиток цілого тіла від дитинства, на тонацію м'язів, нервові тканини, функції інших залоз внутрішнього виділення (секреції), статевий розвиток і т. д.

Якщо щитовидна залоза продукує замало або забагато гормону, обмін речовин в організмі, т. зв. метаболізм порушується і постають хворобливі явища.

Надпродукція г о р мону спричиняє хворобу, яку в Европі називають Базедовою, а в Америці — хворобою Гравеса. Назви ці походять від прізвищ лікарів, які перші описали цю недугу. Часто в медицині її звуть також тиротоксикозою, що означає затруєння тироксином. При цьому звичайно залоза побільшується. Це побільшення може бути незначним, але часом залоза доходить до величини курячого яйця по обох сторонах горлянки, іноді навіть до величини помаранчі й більше. Одначе, розмір побільшеної залози не стоїть у пропорції до кількости п р о дукованого гормону. Іноді незначно побільшена залоза може продукувати гормон у такій кількості, яка загрожує життю людини. Звичайно лікарі виявляють кількість цього гормону з поміччю докладних аналіз. Колись це робили з поміччю апарата, який визначав кількість спожитого кисню, бо нижчий чи вищий рівень обміну речовин вимагає більшої або меншої кількости кисню.

Ряд симптомів, які супроводять надпродукцію гормону, також допомагають лікареві у встановленні діягнози. Клясичні симптоми хвороби завжди включають: високу нервовість, тремтіння рук, неспокій, загальну кволість, велику вразливість до тепла, потіння без особливої причини, втрату ваги при доброму або й надмірному апетиті, швидкий пульс, перебої серця, іноді болі живота, забурення жіночих функцій, зачасте віддавання сечі, шлункові розвільнення і „побільшення" очей, які виходять із очних ям наверх. Хворий на Базедову недугу жаліється на апатію, але одночасно з тим має нахил до посиленої активности, неспокійний і хоче ввесь час „щось робити".

Очевидно, сила і кількість симптомів можуть бути різними, залежно від кількости продукованого гормону.

Легкі випадки хвороби можуть тривати місяцями, а то й роками. В той час людина просто „не чується добре", втрачає дещо на вазі, стає непосидющою, у жінок порушуються жіночі функції, виявляється вразливість до тепла і до ліків, навіть звичайної аспірини, м'язи слабшають, розвивається нервовість.

Важчі випадки швидко проґресують: протягом місяця хворий може втратити 20 і більше фунтів ваги, очі швидко побільшуються, руки сильно дрижать і ввесь час мокрі від поту, пульс прискорений і може доходити до 140 і більше ударів на хвилину. Серце швидко втомлюється, виникають перебої, нарешті розвиваються серцеві хвороби.

Тепер є чимало ліків, щоб стримати продукцію гормону, а серед них і радіоактивний йод, який вживається в окремих випадках у старших людей. Для молодих людей цей лік не застосовують, бо невідомо, яка його дія на довший біг часу. Є побоювання, що він у молодих людей протягом 30-40 років може спричинити рак крови. Очевидно, найбільш успішним лікуванням цієї недуги є операція, при якій видаляють певну частину залози, залишаючи такий кусник, який продукував би лише потрібну кількість гормону.

Л. Щербатюк

ФІЛІЯ, ФІЛІЯ...

(НОСТАЛЬГІЙНЕ)

9

— Піде Недопитий, Неминайкорчма, Нерозлийкрапля, Непийпиво і Нетудихата! — скомандував полковник, і названі козаки рушили в напрямі ворожого табору. Озброєні катапульками[16]) і шпроцами[17]), вони з ходу бомбардували ворога гострими камінцями. Голим оком було видно, що їхні постріли не йшли невпопад: щоразу хтось із шляхти підскакував поцілений. Навстріч герцівникам вилетіла з польського табору хмара стріл, одначе відстань для лука була ще надто велика, і стріли, як і долітали, то вже безсилі.

Підійшовши ближче, герцівники зупинились, обернулись і, випнявшись у бік польського табору, закричали хором:

Поляки, небораки.
Полізьте нам до ...

Це був сигнал до бою, бо такої зневаги шляхетський гонор не міг стерпіти. Тож ледь устигли герцівники добігти до своїх, як уже навздогін їм ударив у козацькі лави перший ворожий штурм. Його, звичайно, відкинуто, проте чимало козацької крови пролялося в цьому першому зударі. А за хвилину бій заклекотів на всіх фронтах. Кинувся на ворога Тарас Бульба із своїми синами, помчав у бій Олекса Довбуш на чолі опришків, бурею налетіли на ляхів Іван Ґонта і Максим Залізняк із своїми гайдамаками.

Попереду ляхів увихався Чарни Казік — забияка на ввесь Личаків. Не одна козацька буйна голова покотилася сьогодні від його руки. Страшним ударом повалив він славного Наливайка. Зчепився з ним не абиякий козарлюга Гамалія, та незабаром покотився на землю. Врешті й сам Іван Ґонта після завзятого бою опинився під ногами могутнього переможця.

Побачивши поразку побратима, Максим Залізняк розлютився. Він кинувся на Казіка і, не розмахуючись, з усієї сили вдарив. Але... його кулак попав у порожнечу, бо Казік блискавичним рухом схилився і в ту ж мить ударив Максима головою в живіт. Від несподіваного удару Максим покотився на землю, кумедно розкарячивши ноги.

Ляшня тріюмфально заревла від такої ловкої вихватки свого кумира:

— Браво, Казік! Бий Гайдамаку!

А Казік часу не гаяв — хижим шулікою стрибнув на Максима. Та не на легку добич попав. Максим уже очуняв від несподіванки й схопився на ноги. Почався бій навкулачки. Бійці хвилину кружляли, а тоді кидалися та били один одного кулаками в обличчя і знову розскакувалися. Перевагу Максимової сили Казік надолужував спритом і досвідом у бійках. Тим то бій не давав висліду, проте тривав з невгаваючим завзяттям. Ніхто з борців не здавався, дармащо обидвом уже юшились носи й роти.

Загальна битва якось самочинно зупинилась. Вщухас гамір, обидві воюючі сторони з напруженою увагою стежать за ходом цього двобою, начебто від нього залежав вислід усієї баталії.

При черговому зударі противники знічев'я схопились в обійми, і за хвилину по землі котиться клубовисько двох міцно сплетених тіл. Раз-у-раз зринає наверх то Казікова чорна чуприна, то білява голова Максима. Врешті, не випускаючись з обіймів, вони підвелися на ноги. Сплетені руками, ногами, вгрузши в землю, зіткнені чолами, вони застигли так у непорушній позі, і тільки їхні важкі віддихи та набряклі на скронях жили свідчать про те, що й у цій нерухомій поставі йде боротьба на смерть і життя. Та ось Казікові поталанило зручним рухом спіймати Максимову голову під пахву. Страшний хоп. Хруснули в'язи, Максимове обличчя наливається кров'ю, а Казік гне його помалу та невблаганно донизу.

— Казік! Злам кабанові жиє! — посипались з польських лав підбадьорливі оклики.

Та не врахував Казік Максимової ведмежої сили: якимсь, здавалось, нелюдським зусиллям Максим випростався і струснув головою. Мелькнули у повітрі босі Казікові ноги і, зірвавшись з Максимового карку, Казік важко гепнув додолу. А Максим уже був на ньому і, причавивши коліном, руками розпластав обидві Казікові лопатки до землі. Перемога!

Двобій і справді заважив на ході всієї баталії. Бо ось, окрилене блискучою перемогою Залізняка, козацтво кинулось у бій з подвоєною хоробрістю. А ворог, хоч іще не похитнувся, проте був помітно пригноблений поразкою Чарного Казіка.

Закипіла запекла рукопашна боротьба.

Але головні польські сили ще в бою не були. Внизу, здовж паркана вишикувались шеренги польської крилатої гусарії, чекаючи наказу до бою.

Хмельницький знав, що чисельно слабші козацькі частини не витримають страшного удару важкозбройної гусарії, а татарва й поготів. Добірний Гетьманський полк, що був іще при ньому в запасі, міг лише стримати, але не розгромити гусарію.

Побачивши, що на полі бою перемога хилиться на бік козаків, польське командування вирішило кинути в бій гусарію. Різка команда — і щетина списів, що досі стриміли над головами гусарів, ураз майнула вниз, до їхніх поясів, наїжуючи лаву до бою.

— Цілком як в „Огнєм і мечем", — посміхнувся Богун.

— Авжеж, це їхній військовий підручник, — підтвердив Виговський.

Ще одна різка команда — і гусарія рушила. А одночасно понад гук битви злетіла сполоханою чайкою мелодія сурми:

Як з Бережан до кадри
Січовики манджали...

У туж мить за плечима гусарів залунало грімке „Слава!" і з-під землі виринула лава козаків. Попереду мчав вершник-велетень, чиє саме ім'я сковувало жахом ляцькі душі: Нечай!

Гусари ошелешено зупинились і обернулись до несподіваного ворога. Але за їхніми спинами знову ж почулося могутнє „Слава!" — це вже летів на них Гетьманський полк. Польські офіцери заметушились і почали хапком перешиковувати свої частини на два фронти, але вояцтво вже змішалось, розгубилось, звомпило...

(Закінчення на стор. 3-ій)

[16]) Катапулька — рогатка.

[17]) Шпроца — рід пращі: овальний кусок шкіри чи сукна з прикріпленими двома мотузками. На шкіру треба покласти камінь, а кінці мотузок узяти в одну руку. Коли швидко обкрутити кілька разів, а тоді раптом випустити кінець однієї мотузки — камінь вилітає на досить значну віддаль, залежно від його тягару та швидкости оборотів.

ВІСТІ З ТОРОНТА

ЗАКІНЧЕННЯ ШКІЛЬНОГО РОКУ. 22 червня відбулося закінчення навчального року рідної школи при Філії УНО-Захід в Торонто. Це одна з кращих шкіл нашого міста, де навчання проводиться систематично від першої кляси до 12-ої включно. Навчання відбувається у приміщеннях державної школи в ранніх годинах кожної суботи. Добре керівництво, гарний відбір учительського складу, велике число учнів, якість програми і методи навчання - сприяють належному розвиткові школи, а число учнів збільшується щороку. Директором школи є п. Д. Гевко. У новому році плянується ще й передшкілля. Школа своїми мистецькими виступами відмічує пам'ять історичних дат і постатей.

МАТУРА КУРСІВ УКРАЇНОЗНАВСТВА ІМ. Ю. ЛИПИ. Після успішних письмових іспитів відбулися на курсах українознавства ім. Ю. Липи при вул. Крісті усні іспити зрілости, до яких зголосилося 38 випускників. Кандидатів опитувала іспитова комісія в складі проф. З. Саган з Воффало, дир. В. Волицький, о. М. Стефанів, д-р Б. Стебельський, мгр. О. Матіч, проф. д-р Я. Пастернак і мгр М. Лукавецький. Велике число кандидатів здали усні іспити на відмінно і дуже добре. Миле враження під час іспитів робили культурна зовнішність кандидатів і їх коректна поведінка. Не тільки сама школа, але цілий ряд організацій прощали своїх випускників, та немов впроваджали їх у другу частину їхнього життя- громадської активности, традиційним бенкетовим обідом, влаштованим Батьківським комітетом в залі церкви св. Покрови... Було слово голови БК п. Р. Шкляра, по чому керівництво бенкету перебрав мгр. І. Бонк, учитель курсів. 400 учасників бенкету, між ними представники парафії і організацій, всі разом щиро раділи і вітали головних осіб бенкету - матурантів. Від батьків - матерей подяку учителям зложила пані Чирська, від матурантів студенти Р. Семенович і Віра Голіяд. У милому товаристві опісля відбувалася спільна забава, в якій молоді випускники закінчували дні свого навчання з постановою дальшої праці для української громади.

ВЕЧІР В ЧЕСТЬ МИСТЦЯ В. КУРИЛИКА. Об'єднання Українських Підприємців і Професіоналістів влаштувало, 6 червня в Гостинниці Мейфер Інн вечір, присвячений зустрічі з мистцем Василем Куриликом і його родиною. Вечір відкрив голова Об'єднання адвокат С. Фроляк, привітавши приявного мистця і його родину, та в коротких словах сказав про його працю і діяльність. Твори мистця Курилика прикрашують сьогодні найкращі галерії та музеї мистецтва. У своїй творчості мистець присвятив багато місця й уваги долі українських піонерів в Канаді, яких сам він є сином, та разом із своїми батьками перейшов ті нелегкі часи, скроплені потом і сльозами важкого життя. Мистець показав свої твори, що були мистецьким матеріялом для фільму про його батька. На відповідному місці були розвішені деякі твори мистця, які присутні з зацікавленням оглядали. По-прошений до слова мистець Курилик, сказав слово від себе. Це було направду гарне і зворушливе слово, виголошене щиро. Він дійсно українець, і його кровне походження зв'язане з глибоким почуттям переконання, що виросло з глибокого джерела віри батьків і їхнього походження. Він прагне бути не тільки мистцем, але через мистецтво направити загублених людей, привернути їх до свого рідного, до Бога і народу.

Покликаний до слова голова Спілки Образотворчих Мистців в Канаді д-р В. Стебельський подякував управі Об'єднання Українських Підприємців і Професіоналістів за влаштування такого гарного і культурного вечора на пошану великого мистця. Вечір, в якому участь взяла численна публіка, був направду виявом нашого культурного росту і пошаною для мистця.

ЗВЕРНЕННЯ С У М у СКАРБОРО. Осередок СУМ у Скарборо, найдалі висунута частина нашого Метрополітального Торонта, звертається до людей доброї волі допомогти збудувати в тій частині міста Дім Молоді, який є конечно потрібним у виховній праці СУМ. Там невелике число замешканих наших людей, Осередок СУМ просить всіх надіслати свої щирі пожертви, які будуть проголошувані в пресі і пропам'ятній книзі фундаторів, що вплатять найменше 25 дол. на будову. На цю ціль Осередок СУМ видав гарно оформлені жетони, що є посвідкою вплати. Віримо, що наша велика громада відгукнеться належно і цим разом та допоможе нашим сумівцям здійснити заплановане діло-побудови Дому Молоді, в якому будуть виховуватись юні серця на славу Богові і Батьківщині.

ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД КАРПАТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ. Конференція карпатських українців, яка відбувалася під час Світового Конгресу м. р. в Ню Йорку, рішила влаштувати 31-го серпня і 1 вересня ц. р. Ювілейний З'їзд Закарпатських Українців у Торонті. З'їзд відзначить: 30-річчя Карпато - Української Держави, 30-річчя Карпатської Січі, 75-річчя проф. А. Стефана, кол. голови Сойму Карпатської України. Ювілейний З'їзд відбудеться в Українському Народному Домі, 191 Липинкат вулиця. В програмі: Торжественна Служба Божа, Спільний Обід, Св'ятокова Сесія для відзначення ювілеїв. Підготовчий Комітет закликає зголошуватися до участи, та рівнож подавати запотребування на нічліги позамісцевих учасників. Привіти переслані окремими організаціями і особами будуть надруковані у Книзі Ювілейного З'їзду.

ПОЇЗДКА РЕДАКТОРІВ. Увійшло вже в добру традицію, що міністер інформації і туризму провінції Онтаріо, влаштовує поїздку редакторів етнічної преси, для відвідання окремих важливіших провінцій. В цьому році така поїздка відбулася під проводом директора Ф. Алена Вена, 8 липня ц. р. тривала кілька днів під час якої редактори етнічної преси, разом з численними редакторами і українськой преси відвідали Кінгстон і його кріпость Форт Генрі, відбули прогулку по ріці Ст. Лоренс і оглянули так зв. „Тисячу островів". В інших днях відвідали 100-літнє село „Апер Кенада Віледж" та електрівню у Корнвалі, а опісля столицю Канади Оттаву і Монтреальське Експо, як продовження „Ескпо 67".

В. Дідюк

Ірвінґтон, Н. Дж.

ВІДЗНАЧЕННЯ 50-ЛІТТЯ ГЕТЬМАНЩИНИ В УКРАЇНІ

Золотий Ювілей віднови під булавою нащадка гетьманського Роду, Гетьмана Всієї України Павла Скоропадського, яка постала 29-го квітня 1918 р., відсвятковано 4-го травня 1968 р.

Цього дня о год 7-ій вечора, в церкві св. Трійці, о. протопресвітер Артемій Селепина, в асисті митроф. прот. о. Теодора Форостія з Пасейку, о. сов. Богдана Железківського — секретаря Консисторії в Бавнд Бруку і теперішнього настоятеля церкви св. Трійці в Трентоні та о. протодиякона Володимира Поліщука з Лейквуду, при участі хору під керівництвом проф. С. Вожаківського, по вілошенню проповіді про історичне значення відбудови Української Держави Гетьманом Всієї України Павлом Скоропадським, відправив за Український Нарід Торжественний Молебень з многоліттям для Кермaнича Гетьманського Руху — Гетьманівни Єлисавети і всього українського народу з його духовенством на чолі. Після цього для вшанування бл. п. Гетьмана Павла Скоропадського, гетьманича Данила й інших померлих членів Родини Скоропадських та всіх воїнів, що своє життя віддали на полі слави за оборону Української Держави, відспівано „Вічную Пам'ять".

З церкви перейшли всі разом з духовенством до гарно прибраної залі цієї ж церкви на Святочні Сходини.

Між приявними, крім парохіян церкви св. Трійці з своїм головою п. Іваном Галісом і проф. Симоном Вожаківським, були: представник української преси п. Петро Ямняк, представники УККА, Б-ва кол. Вояків І УД УНА, Т-ва б. Вояків УПА, Організації Оборони Чоти рьох Свобід України та інших організацій.

По відіграннію на піяно п. Іриною Небелюк американського гимну і по привітанню голови УГОА в Ньюарку п. Богдана Дацківського від Б-ва кол. Вояків І УД УНА, після чого мистець Роман Левицький, при акомпаніяменті бандури відспівав „Гетьмани, гетьмани", „Україна" муз. Китастого і власну композицію „Зеленіла рута". Увільнився мистець Левицький від довгих оплесків відспіванням „Чорна хмара зі-за лиману", муз. Стеценка.

Виголосив головну доповідь про нашу державність, яка вийшла з Київської Княжої Руси і почерез Галицько - Волинську Княжу Українську державу, Гетьманщину Богдана Хмельницького, Мазепи, дійшла до 29-го квітня 1918 р. до її віднови Гетьманом Всієї України Павлом Скоропадським, — секретар Президії Ради Гетьманського Руху, проф. Андрій Москаленко.

Після доповіді, під керівництвом проф. С. Вожаківського і його акомпаніяменті на фортепіяні, квартет пань в українських строях: Ж. Бабенко, В. Яковенко, В. Гаращенко і К. Загуменна, прегарно відспівали „Зоре моя вечірная" з поеми Т. Шевченка „Княжна", арія о. Павловського, як також терцет пань: Ж. Бабенко, В. Яковенко і В. Гаращенко „О, милий Боже України" — вимок з поеми Т. Шевченка „Гамалія", муз. Ф. Євсевського, що ціла заля нагородила довгими оплесками.

З заінтересуванням вислухали приявні спомини інж. І. Калиновича про особу Гетьмана Павла Скоропадського, про те, як то він причинився до визволення полк. Андрія Мельника і провідника ОУН Степана Бандери з арештів німецького Гестапо, про поміч диктаторові УЗР Евгенові Петрушевичеві в Берліні, про те, як Гетьман зберігав українські інтереси „Громади" в Берліні, про його політичні передбачення висліду другої світової війни, які точно сповнилися, про думки і вислови Митрополита Андрея Шептицького про мужність і заслуги Гетьмана Павла Скоропадського.

Ще була прекрасна декламація п. Ірини Шараневич, яку публіка нагородила довготривалими оплесками за виголошення вірша Олеся „Живи, Україно" і привіт для Української Гетьманської Організації в Ньюарку від п. Богдана Дацківського від Б-ва кол. Вояків І УД УНА, після чого мистець Роман Левицький, при акомпаніяменті бандури відспівав „Гетьмани, гетьмани", „Україна" муз. Китастого і власну композицію „Зеленіла рута". Увільнився мистець Левицький від довгих оплесків відспіванням „Чорна хмара з-за лиману", муз. Стеценка.

Значний настрій усіх на залі три сестрички Васняківни в українських строях — Тетяна (13 літ), Наталка (11 літ) і Христя (8 літ), які виконали приготований п. інж. І. Калиновичем монтаж: під звуками пісні „Реве та стогне Дніпр широкий..." що її на піяно відіграла Наталка, віддекламували вірші Тараса Шевченка.

Закінчено ці вдалі Святочні Сходини відспіванням нашого гимну „Ще не вмерла Україна".

інж. Любомир Савойка

Янгставн, Огайо

ПРАЦЯ ВІДДІЛУ УККА

Як щорічно, так і цього року Відділ УККА влаштував Академію в честь Тараса Шевченка. Перед Академією відбулись Річні Загальні Збори Відділу УККА 25-го лютого 1968 р.

Треба признати заслугу людям, які вже роками працюють в управі Відділу. Це майже ті самі люди, лиш зі зміною функцій.

Ось пан Михайло Мартинишин був головою Відділу УККА, а адвокат Михайло Юрчишин був заступником. Цього року Пан Михайло Юрчишин став головою, а Михайло Мартинишин — заступником. Пан Микола Штінь був програмовим референтом довший час, цього року став секретарем протоколу. Кореспонденційною секретаркою лишилась пані Мирослава Ліщак. Скарбники п. В. Верблян і О. Рибалт вже довші роки цю функцію сповняють. Василь Прокопик довший час є культурно - освітнім референтом: Іван Ліщак, трудолюбивий збірщик, УНФонду, Господарчий Відділ він і веде п. Дмитро Глива. Жіноча секція залишилась в руках пані Марії Рибалт, а Контрольна Комісія без змін. Д-р А. Домбчевський голова, К. Бульван, М. Мушинський — члени.

Оце є, цей корінь, який не вгинається під громовицею. Тут ще треба додати „свіжо спечених" і добраних до управи, як о. Едвард Левандовський, капелян Відділу УККА, А. Нахим, заст. голови, Дмитро Голубець — збірщик УНФонду, І. Баган господарський відділ і М. Феден — пресовий дописувач.

Отак Відділ скріплений став до праці. І перший почин: відсвяткували народини Т. Шевченка 31-го березня 1968 р.

Михайло Феден

Українські демократи Ню Джерзі піддержують кандидатуру Гюберта Гомфрі

Українське Село, Бавнд Брук. — Представники Українських Демократичних Клюбів стейту Ню Джерзі на влаштованому ними тут минулої неділі, 18-го серпня під назвою „Український Демократичний День" заявили свою піддержку кандидатури на президента ЗСА Гюберта Г. Гомфрі. Це проголосив вкінці пікніку президент Об'єднання українських Демократів стейту Ню Джерзі Иосип Лисогір після відчитання привітальної телеграми від віце-президента Гомфрі до учасників „Українського Демократичного Дня".

В імпрезі взяло участь 1.200 осіб, які прибули з різних місцевостей стейту Ню Джерзі. До учасників „Українського Демократичного Дня" промовляли: конгресмен Джозеф Мініш з повіту Ессекс, мейор міста Елізабету Тома Дан, мейор міста Лінден Грегоріо, радний міста Елізабету Нік Соріяно, радний міста Лінден Ал Граціяно, шериф повіту Юніон Ралф Орісцелло, провідник Демократичної партії повіту Юніон Джеймс Кінкелт і бувший мейор міста Кліфтону українець Станислав Звір. Промовців представляли п. Иосип Лисогір, віцепрезидент Іван Бутинець та член управи і визначний демократичний діяч Михайло Матіяш. Вони представили між іншими приявних на місця Елізабету Михайла Роя і дедективa міста Ліндену Колодія, як також членів управи цієї стейтової організації українських демократів: віце-президентів Мирона Солонинку й Івана Левчика (сина кол. головного касира УНСоюзу), секретаря Василя Жарського, касира Михайла Вархола та діяча цієї організації Теодора Литвина.

На цей „Український Демократичний День" прислали телеграми і письмові привітання: губернатор стейту Ню Джерзі Роберт Гюз, та конгресмени Родіно, Джолсон, Даніелс, Глягер і Паттен. Кульмінаційною точкою офіційної частини з промовами було відчитання телеграми від віце-президента Гюберта Гомфрі та проголошення, що українські демократи стейту піддержують його кандидатуру на президента ЗСА.

Після цього відбувся попис танцювальних груп з Елізабету, які відтанцювали ряд українських народних танців у національних строях, перегони дітей за різні нагороди, льосування витрашів і танцювальна забава. Крім цього приявна на пікніку молодь забавлялася на спортовій площі, граючи футбол та користаючи із розвагових удогіднень цієї великої пікнікової площі. Господарями цієї імпрези були І. Жуйко з Піндену і Василь Гела з Джерзі Сіти, а члени Українського Демократичного Клюбу з Джерзі Сіти опікувалися кухнею, буфетом і барою.

МекКарті і Гомфрі про війну у В'єтнамі

Вашингтон. — Сенатор Юджін МекКарті вислав до Комісії в справі виборчої платформи на Демократичній Конвенції свій проєкт пункту у виборчій платформі в справі закінчення війни у В'єтнамі. Його програма складається з двох пунктів: 1. Негайно зорганізувати новий уряд для Південного В'єтнаму за допомогою переговорів між ЗСА. Північним В'єтнамом, Південним В'єтнамом і Національним Визвольним Фронтом. Новий в'єтнамський уряд мав би складатися „з більших елементів населення, в тому із основної участи Національного Визвольного Фронту, який тепер є політичним рам'ям Північного Комуніст. В'єтнаму. Після того мали б відійти з В'єтнаму американські війська, і під наглядом міжнародних збройних сил мало б бути перемир'я. У виборах мали б вибрати новий уряд. Голосувати мали б всі партії, в тому і Національний Визвольний Фронт, буддисти і ліберали, які могли б організувати свої партії. Нововибраний уряд мав би встановити своє відношення до всіх держав, в тому і до Північного В'єтнаму. Віце - президент Гомфрі заявив, що він не погоджується з сенатором МекКарті в тому, щоб організувати коаліційний уряд в Південному В'єтнамі. Гомфрі твердить, що його погляд на війну у В'єтнамі такий самий, як покійного сенатора Роберта Ф. Кеннеді.

ЗСА з успіхом випробували ракети Посейдон і Мінютмен

Кейп Кеннеді, Флорида. — ЗСА з повним успіхом випробували далекосяжні керовані ракети Посейдон і Мінютмен 3. Фльота випробувала свою далекосяжну ракету Посейдон, яка злетіла з ділянок перелетіла 1000 миль понад Атлантиком і впала там, де визначене їй місце. Цю ракету мають випускати з підводного човна, але ця проба відбулася з летовища. Ракети Посейдон мають заступити теперішні ракети Поляріс, яких є 655, і які поміщені на 41 атомовому підводному човні. Летунство випробувало ракету Мінютмен 3, яка сильніша від ракет цієї ж назви ч. 1 і 2. Ракети Мінютмен розміщені в підземних силосах по за хідніх стейтах цієї країни. СССР має мати понад 720 керованих ракет, розміщених на землі. Посейдон важить 65,000 фунтів, більше як два рази стільки, що Поляріс. Посейдон може нести 10 атомових бомб, які можна скидати на різні місця. Це саме може робити і ракета Мінютмен. Цим ці ракети мають перевищувати совєтські керовані ракети. Ракета Мінютмен перелетіла і впала в океан біля острова Вознесіння в Південному Атлантику. Далекість лету Посейдона виносить 2,900 миль, а Мінютмена — 9,000 миль. Обидві ці ракети зможуть бути вжиті на початку 1970-их років, але раніше ще будуть численні пробні випущення цих ракет.

Арабські терористи підкинули 5 бомб у центрі Єрусалиму

Єрусалим. — В минулу неділю 18 ц. м. вибухло 5 бомб у центрі Єрусалиму, внаслідок чого 14 ізраїльців було ранених. Безпосередньо після того сотні ізраїльської молоді перевели бурхливу демонстрацію в арабській дільниці того міста, при чому били вікна в арабських крамницях та напали й нищили арабські авта. Поліція розігнала демонстрантів. Цей бомбовий атентат був найбільшим терористичним актом арабів від часу останньої ізраїльсько-арабської війни. Арабська терористична організація заповідала, що вона поведе дії проти цивільного населення Ізраїлю у відповідь на ізраїльські налети та наземні наскоки на прикордонні йорданські оселі. Водночас повідомляють, що шанси замирення між Ізраїлем і Єгиптом за посередництвом шведського дипломата д-ра Гуннара Яррінга — погіршились, бо Ізраїль не поступається з своєї вимоги, щоб те замирення прийшло у безпосередніх переговорах між ним і Єгиптом, на що Єгипет ніяк не погоджується, дармащо готов піти на різні концесії Ізраїлеві.

В МУЗЕЇ АЛЬБЕРТИ УКРАЇНСЬКА ВИСТАВКА

Едмонтон. — У середині серпня закінчилась Українська Виставка, влаштована з нагоди приїзду Кардинала Кир Иосифа Сліпого та З'їзду Ліги Українських Католицьких Жінок. В залях провінційного Музею Альберти були поміщені експонати збірки ЛУКЖ: народні одяги, тканини, кераміка, Буковинська збірка та ін. Про цю виставку позитивно згадувала місцева англомовна преса.

Федеральна Резервова Рада зменшує дисконт від позичок

Вашингтон. — Федеральна Резервова Рада вирішила 15-го серпня обнизити дисконт від удилюваних банкам позичок з 5.5% до 5.25%. Президент Джансон похвалив це рішення, кажучи, що воно причиниться до більшого руху в будівельному промислі. Рада заявила, що вона зробила це рішення з „технічних причин", але в дійсності воно не відповідає правді, бо зменшення дисконта ще більше скріпить тенденцію обнижувати відсотки, яку видно було вже перед рішенням Резервової Ради. Про зменшення дисконту просив Федеральний Резервовий Банк в Мінеаполісі, Міннесота, і нове рішення, покищо, обов'язує тільки цей банк, але незабаром також інші Федеральні Банки зменшать дисконти від позичок ,що їх дають окремим банкам. Зменшування відсотків свідчить про це, що збільшенний податок починає діяти на економіку та сповільнює темп її збільшення. зменшуючи інфляцію.

На заході України закінчилися військові вправи цивільних „Полювання на лисиць"

Впродовж місяця на західній території УССР відбувались воєнізовані вправи цивільних „Полювання на лисиць", на діяпазоні 144 мегагерців та ін. . Вправи проводились за „першість СССР", і в них брали участь радисти - аматори з усіх кінців СССР. Радисти мали виловлювати радіопеленгаторами і вишукувати приховані малі надавчі радіостанції, здебільшого портативні. Змагання закінчилися виступом радистів-місце у виловлюванні прихованих радіостанцій - „лисиць" здобули представники Російської ФССР. Золоту медалю завоював москвич В. Правкін, срібну — львов'янин М. Данилюк з Івано-Франківського. „Радянська Україна" з 10 серпня кількома рядками повідомила про закінчення вправ - конкурсу „Полювання на лисиць", не пояснюючи, в чому те полювання полягало і не подаючи коментаря, чому саме в районі Західної України провалились такі „змагання". чоловіків у Рівному. Перше

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ПОГАНУ ПОГОДУ, В СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ сподіваються цього року доброго врожаю, який перевищить минулорічний врожай, що дав 147 мільйонів тонн. Так принаймні пише в „Економической газете" Володимир Мацкевич, міністер сільського господарства СССР.

ДОЩІВКА ПІД ЧАС ГРОМІВ має багато вітамін Б-12, як твердить д-р Брюс Паркер, професор ботаніки університету в Ст. Луїсі в англійському журналі „Природа". Він каже, що сильної полегші зазнає особа, хвора на сильну анемію, коли вона постоїть десять хвилин на дощі під час громів із відкритими устами. Очевидно, що д-р Паркер, із відомих причин, не рекомендує нікому цього лікувального засобу. Він каже, що вітаміни Б-12 можна споживати в печінці та в інших м'ясах, а також в морських рибах та в молоці.

ФІЛІЯ, ФІЛІЯ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Стратегічний плян Хмельницького діяв з прецизною точністю: Гетьманський і Нечаївський полки вдарили в гусарію з двох боків одночасно, неначе два гігантські тарани. А з правого боку, від пам'ятника Франкові, уже летять з оголеними шаблями загони Кривоноса! А зліва вже приять ватаги татари!

Зчинилася страшенна січа: били кулаками, кидали об землю, штовхали ногами, шарпали зубами, рвали волосся, розбивали носи, рубали шаблями, кололи списами, трощили келепами. Рев гармат ,гук какініиць, пальба мушкетів, лязгіт шабель, свист стріл, дзижчання куль, іржання коней, галайкання татарви, крики бійців, зойки ранених — усе це завирувало несамовитою сумішшю звуків.

Сам Хмельницький, усі гетьмани й генеральна старшина кинулись у бій. У гущавині найзапеклішої січі орудував Нечай. Щоразу блискавкою стрибала вгору його важелезна шабля і громом злітала вниз, розрубуючи одним махом ворога „до сідла" — надвоє.

„Любов к отчизні де героїть, там вража сила не остоїть" — не витримали бундючні ляхи могутньої атаки козацтва: кинулись навтікі увсебіч. Шляхетський гонор потоптаний, тікали ганебно хто куди. Недобитків здоганяли козаки й рубали впень. Мало кому пощастило вихопитися живим. Тільки невеликий гурт гусарських старшин, хоробро відбиваючись, відступав у бойовому порядку. Їм поталанило пробитися з оточення аж до цвинтарної брами на розі вулиці Пекарської і там вскочити до трамваю.

Але далеко не втекли. Від цвинтарної брами до церкви св. Петра трамвай суне черепахою, бо вулиця там пнеться вгору. Хмельницький негайно вислав Богуна півперівськими городами в погоню. Він передбачав, що на наступній зупинці кондуктор викине гусарів, як пасажирів без квитків. Так і було. Трамвай весело подзеленькотів униз вулицею Личаківською, залишивши на розі недобитих кавалерів. І в ту ж мить з довколишніх брам та церковного саду вискочили богунівці і рознесли отетерілу шляхту на шаблях.

*

Другого дня вже зранку били телефони з дирекції 6-ої польської державної гімназії ім. Станіслава Сташица на Личакові до дирекції Філії академічної гімназії. Про що розмовляли директори цих навчально-виховних закладів — невідомо, як і невідомо, про що допитувано гетьманів, яких вуйко Куртяк зараз же після великої перерви викликав з кляси „до канцелярії пана директора". Зате стало відомо (від Трупа, очевидно), що педагогічне тіло не тільки не обурюється, але нишком радіє вчорашньою перемогою І А кляси. Щоправда, на лекції латини господар кляси Мечник грозив, що коли „щось подібне" повториться в майбутньому, то „винні вилетять з гімназії". Але Труп, що підслухав розмову завжди добре поінформованих терціянів, запевняв, що в конференційній залі Мечник з вдоволенням розказував про вчорашню баталію, неначе бажав похвалити свою клясу. Інші ж професори поводилися схвально, слухаючи тієї розповіді, а Орленко-Прокопович (професор каліграфії і музики) просто таки реготав і захоплено вигукував своїм здоровенним басищем: — Ну й здорово! От молодці!

*

З гімназії наші герої виспалися гомінкою громадою. Ішли Личаківською вулицею сміючись, руками розмахуючи. Ще раз і ще раз обговорювали вчорашні події, пригадували деталі. І хоч знали, що дома їх чекають батьківські ремені, проте це ніяк не затьмарювало їхнього щастя. Їм бо дано було спізнати радість перемоги.

(Кінець)

Три забуті літери й одна призабута справа

Якщо мова про великий, чи так званий великий спорт, то — славити Бога — є в нас кому ним займатися. За останнє десятиріччя ми були й є свідками навіть своєрідного спортового „геройства безумства" — з чемпіонатами українських футбольних дружин, без (чи майже без) . . . українських змагунів.

Зате мало, дедалі менше в нас людей, охочих займатися малим спортом; тіловихованням широких мас нашої молоді й вирощуванням — від основ — рідного спортового молодняка.

Такий стан справ дивує, та не дуже. В країні „головокружних успіхів у найкоротшому часі", не могли й деякі наші люди опертися спокусі такого трактування спорту. Не дивує нас, що так мало в нас охочих займатися піонерством спорту серед початківців (хіба цікаво працювати для справи, за яку не роздають нагород у виді здобутих чемпіонатів, чаш і газетних похвал?..).

Віч-на-віч із наведеними тут міркуваннями не дивує й те, що в забуття попадають три літери - гасло нашого тіловиховання: ВФВ - повним звучанням, Відзнака Фізичної Вправности. Чому так затихло-заглухло це гасло в нашій пресі? Чому промовчують його наші тіловиховні ідеологи, люди, з уряду свого призначені вести пропаганду цього гасла?.. Невже писати про нього мають до смерти, а то й після смерти, сеньйори, яким давно пора займатися іншими справами?..

Хтось скаже: нема причин бити на тривогу. Число змагунок і змагунів на чемпіонатах УСЦАК постійно зростає; по літніх таборах наших молодіжних організацій щорічно працюється над тіловихованням таборовиків — отже, приготовляється їх до проби-змагань за ВФВ всіх щаблів . . .

. . . Ми знаємо це. Але ми знаємо ще й те, що ці ідейні наші юнаки й юначки, яких витягнула у виховники давня зміна, творять тільки дуже малу жмінку потрібного для справи персоналу. Непідтримані відповідною пропагандою, опущені спортовими й іншими молодіжними організаціями, незамічені в своїй праці й невідмічені за неї прилюдно, ці молоді люди можуть одного дня теж залишити невдячне поле діяння і переключитися на легше і вдячніше . . .

Мораль справи: тягнім усею цю таборуючу молодь до вправ і на старт змагань за ВФВ! А, разом із цим, не забуваймо збільшити кадри виховників й виховниць. На окремих курсах перед таборуваннями, чи і під час таборувань, можна збільшити ці кадри вдвоє і втроє.

Коли ж ця праця буде успішно закінчена — нехай працівники будуть нагороджені відповідними газетними звітами, дипломами, медалями-жетонами, чи й чашами заслуги!

Від наших фінансових установ — зокрема ж, від основаних на громадсько-ідейних заложеннях кредитівок ждемо, що вони „соборно" зафундують для Української Спортової Централі Америки й Канади декілька тисяч відзначок ВФВ — щоб абсольвенти проб діставали їх даром, як нагороду за іспит і виявлену фізичну вправність.

Літери: ВФВ і прихована за ними ідея — Відзнака Фізичної Вправности — не можуть попасти в забуття.

Якщо наше тіловиховання має жити й розвиватися, ця ідея мусить ставати популярнішою. Бо вона править за фундаменти тіловиховання.

О. Гайський

Осередок СУМА в Йонкерсі влаштував вечір пісні, танку і слова

Йонкерс, Н. Й. — З успіхом відбувся тут попис сумівської молоді під керівництвом Виховної Ради. В програму вечора входили: деклямації, українські народні танки та п'єса-казка „Червона Шапочка" Леоніда Полтави, музика В. Безкоровайного, яку вперше показано на сцені в Йонкерсі.

Відкрив вечір старший виховник сот. М. Фриз. Програму вів старший юнак Б. Футала. Першою точкою вечора була рецитація вірша Р. Завадовича „Три букви", яку з чуттям віддала ст. юначка Х. Шашкевич та мол. юнаки Я. Палилик, І. Микитин та Р. Уздейчук.

Ми побачили на сцені гарні „Карпати" та гуцульську хатку бабусі, коло якої спав песик Бровко. Почалася перша дія „Червоної Шапочки". В головних ролях виступали: Червона Шапочка, М. Дудар, Бабуся — О. Губіцька, Бровко — О. Кудрик, Мавка — М. Ковальчик, Вовк — Р. Зварич, Стрілець — О. Росинко та Білочка — О. Козіцький.

Гурт дітей в балеті квітів та 4 дівчини — дерева. Акомпаніював на фортепіяні ст. юнак М. Гіль. Виставу підготовили наші виховниці М. Кіцюк та Н. Кудрик. Декорації намалював п. Р. Глушко в співпраці з старшими сумівцями другом С. Курилом та О. Макогоном. Строї пошила П. Зварич.

Добре виконані ролі, гарні декорашії та строї причинилися до успіху вистави. Рясними оплесками публіка нагороджувала молодих виконавців.

В другій частині програми ст. юначка О. Шкафаровська деклямувала вірш М. Магира „Христос Воскрес".

Три відділи танцювальної групи молодших і старших сумівців в народних строях. Всі танці підготовив та вивів інструктор танців П. В. Уздейчук, який вклав багато праці, щоб за такий короткий час навчити так багато. До танків приграєав П. І. Овсак. Ст. вих. М. Фриз подякував всім присутнім та виконавцям, а особливо булавному другові Р. Глушкові, під керівництвом якого відбувся цей вечір. Заля парафіяльної школи була виповнена вщерть. В гарному настрої розійшлись присутні по такій чудовій імпрезі.

О. К.

Відбиванкарі „Ч. Січі" грали в турнірі БСК „Ньоман"

Глен Спей, 10-го серпня. — У відбиванковому турнірі, що його влаштували білоруси на своїй оселі в Глен Спей, Н. Й., взяли участь дві жіночі і три чоловічі дружини. Змагання, якими проводив головний суддя д-р М. Снігурович, ланковий відбиванки СУАСТ-Схід, розіграно системою кожний з кожним по два сети.

Перше місце в конкуренції жінок здобула дружина „Ч. Січі" після перемоги на жінками БСК „Ньоман" у трьох сетах із вислідами: 15:1, 7:15, 15:10.

Перше місце в конкуренції чоловіків виборола дружина Української Централі з Пассейку, Н. Дж. За друге місце чоловіків змагалися дружини „Ч. Січі" і „Ньоману". Переможцем, якому припало друге місце, вийшла дружина „Ч. Січі". В дружині „Ньоману" грав відомий відбиванкар українець Сірий.

Скла жіночої дружини „Ч. Січі: Л. Лапичак, Я. Олесницька ;Л. Тимяк, Л. Сигіда, Л. Мельник, Г. Сорочко.

Склад чоловічої дружини „Ч. Січі: Я. Олійник, Ю. Витанович, Б. Качмар, Є. Мандзій, Р. Баранецький, С. Мочарук. Провідник відбиванкової ланки інж. А. Лапичак.

О. Твардовський

НАРОДИЛА ТРІЙНЯТ

„Радянська Україна" з 10 серпня: „Що? Син чи дочка? — ще зпорога кинув черговій Медсестрі. — Більше. Два сини й дочка!.. — Мати, Надія Михайлівна, і діти почувають себе добре". На щастя трійнятам, їхній батько працює слюсарем першого розряду на заводі в м. Сумах, тож якось виживуть.

МОЛОДЕ УКРАЇНСЬКЕ ІНТЕЛІҐЕНТНЕ ПОПОВНЕННЯ В БРАЗИЛІЇ

Прудентопіль. — За інформацією тижневика „Праця" ч. 6/1968, чимало дівчат українського роду закінчили там місцеву гімназію, з особливо гарним успіхом панночки Албертина Піскор, Левкадія Олишевська, Марія Рудиківна, Магдалина Михайлишин. Крім гімназії, вони закінчили в Катехиток Серця Ісусового в Прудентополі Школу Жіночого Господарства, а А. Піскор ще й Учительський семінар. В заведенні Катехиток С. І. всі діти і студенти вивчають також українську мову, пісні, вишивку тощо. Випускниці гімназії йдуть на дальші студії у вищих школах Бразилії.

ТАРЗАН, ч. 6045. Орли з'їли рибу!

— Ви відважний хлопець, Іто! Це найнебезпечніша гора, на яку колибудь вилазив! — Я був трохи настрашений, Тарзане!

— Як піднести наші пакунки . . . Ми щасливі, бо маємо досить вудженої риби. Я голодний!

— Щось тримає наші пакунки! — Нас ограбували!

Птахи з'їли нашу рибу!